

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

روش‌ها و نظریه‌های طراحی

سرشناسه	: حاجی قاسمی، قاسم، ۱۳۴۱.
عنوان و نام پدیدآور	: روش‌ها و نظریه‌های طراحی / قاسم حاجی قاسمی.
مشخصات نشر	: تهران: راهبردهای سنجش اندیشه، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	: ۸۶ ص. جدول: ۲۹×۲۲ س.م.
شابک	: ۵۵۰۰ ریال 978-964-2529-18-6
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
موضوع	: معماری — طراحی
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۱ ر ۹ ج ۲ / NA۲۷۵۰
رده‌بندی دیویی	: ۷۳۹
شماره کتابخانه ملی	: ۲۹۳۷۸۴۲

عنوان کتاب: روش‌ها و نظریه‌های طراحی
 مؤلف: قاسم حاجی قاسمی
 آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع: راهبردهای سنجش اندیشه
 چاپ: انیس گرافیک
 نوبت چاپ: اول (۱۳۹۱)
 قیمت: ۵۵۰۰ تومان
 تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

«بنام خالق بی‌همتا»

مقدمه مؤلف

کتاب روشها و نظریه های طراحی که در دسترس شما قرار گرفته بر مبنای آموزش از طریق بیان ساده و همراه با سوالهای چهار گزینه ای در پایان هر بخش تهیه شده است. خواننده می تواند هر بخش را بدون نیاز به بخش دیگر نیز مطالعه نماید. پاسخ کلیه سوالها در پایان کتاب ارایه شده است. تقدیم به کلیه دانشجویان که همواره در تلاش برای کسب علم می باشند.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

بخش اول

۵	مقدمه
۶	نظریه و ساختار برنامه ریزی
۷	نتایج برنامه ریزی
۱۲	تعاریف روش شناسی
۱۴	دسته بندی معماری
۱۷	فضا و مکان در معماری
۲۸	سوالات موضوعی بخش اول

بخش دوم

۴۰	اندیشیدن در باره اندیشه
۴۳	پرداختن به نظم
۴۹	فاز بندی برنامه ریزی
۵۰	سوالات موضوعی بخش دوم

بخش سوم

۵۸	طراحی از راه علم
۶۵	نظریه مکان
۶۸	سوالات موضوعی بخش سوم
۷۲	پاسخنامه ها

روش‌ها و نظریه‌های طراحی

مقدمه:

عوامل موثر بر طراحی معماری را در این دو دسته می‌توان جای داد:

- عوامل کاربردی- کارکردی
- عوامل انسانی - مفهومی

○ معماری بر نقش همه جانبه انسان و خصوصیات آن تاکید دارد؛ و دربرگیرنده‌ی مفاهیمی نظیر: آینده‌گرایی، محیط‌گرایی، عدالت‌گرایی و کارکردگرایی است.

برنامه ریزی در معماری را می‌توان به اختصار شامل این موارد دانست:

- برنامه‌ریزی تعیین و تبیین تمام عوامل، خصوصیات، و یا ابعاد کمی و کیفی طرح پیش از هرگونه دخل و تصرف قطعی است.
- برنامه‌ریزی امکان انجام ارزیابی و تحلیل طرح‌ها را قبل از هرگونه اقدام برگشت ناپذیر فراهم می‌کند.
- برنامه‌ریزی مرحله آغازین فرایند طراحی است که حرکتی است با هدف منطق‌گرایی، واقع‌گرایی و آینده نگری (از همه مهمتر) در طرح‌های معماری.
- برنامه‌ریزی نشان‌دهنده مهارت، دانش، خلاقیت و روند تکامل ذهنی طراح است و رابطه‌ی نزدیکی با فناوری، نیازهای انسان و زیباشناسی دارد.

نظرات گوناگون پیرامون طراحی:

- هر طرح انحصاری و منحصر به فرد است.
- طراحی یک فعالیت آگاهانه و سازمان‌یافته است برای رسیدن به اهداف و مقاصد طراح (ازاین منظر معماری روندی فرایندی است).

نظریه و ساختار برنامه‌ریزی

حوزه‌های مختلف معماری را می‌توان در این سه مورد خلاصه کرد:

- برنامه‌ریزی: زمینه‌ای برای شناسایی و مدیریت بین عوامل.
- طرح‌ریزی: برنامه‌ریزی قسمت عمده‌ی این حوزه را تشکیل می‌دهد.
- روش‌شناسی: طرح را به فهم فرایندها و کلیت ساختار رویه‌ی طراحی و زیرمجموعه‌های آن رهنمون می‌سازد. به امکان وجود عینیت مطلق (امکان آگاهی فرد از تمامی حقوق موجود تاکید دارد).

انواع برنامه‌ریزی:

دسته‌ی اول: نظریه‌های سنتی یا قراردادی که مورد پذیرش عموم هستند و به عمل کاربست برنامه‌ریزی نزدیک شده‌اند.

دسته‌ی دوم: نظریه‌ها و دیدگاه‌های ریشه‌ای برنامه‌ریزی.

دسته‌ی سوم: نظریه‌های نوین برنامه‌ریزی (از ۱۹۹۰ به بعد این نظریات طرح شده‌اند)؛ با انگاشت‌های پایداری و توسعه‌ی پایداری و اثبات‌باوری و پسانوبآوری همسو بوده‌اند.

○ انتخاب شیوه‌ی برنامه‌ریزی با توانایی‌های فنی و روش‌شناسی فرد و پایه‌های اعتقادی و ارزشی افرادی که با برنامه‌ریزی سرو کار دارند مرتبط است.

آنچه در جدول زیر آمده است چارچوب برنامه‌ریزی در روش مشکل‌گشایی است:

ساختار برنامه‌ریزی	درک و تشخیص مشکل و محیط آن تعیین و تشخیص منابع در اختیار تعیین و تشخیص فرصت‌های موجود
روش‌شناسی	تعیین و تشخیص قیود وارد بر مشکل-گشایی تعیین و تشخیص تعدیده‌های وارد بر مشکل-گشایی تعیین و تنظیم اهداف کلان و خرد مشکل-گشایی
فرایند و اجرای برنامه	طراحی راه‌های گزینه‌ی مشکل-گشایی، شامل تولید راهبردها، سیاست (خط‌مشی‌ها)، پیشنهادها و مسیر کارها یا روند کارها فرافکنی برآمدهای محتمل گزینه‌های تولید شده انتخاب گزینه‌ی برتر اجرای گزینه‌ی انتخاب شده